

Sygn. akt IV KK 468/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Gradzik (przewodniczący)

SSN Roman Sądej

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

Protokolant Ewa Sokołowska

w sprawie **T. P.**
ukaranego z art. 124 § 1 k.w.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron
w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
w dniu 7 grudnia 2017 r.
kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść ukaranego
od wyroku Sądu Rejonowego w K.
z dnia 21 kwietnia 2016 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w K.do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 kwietnia 2016 r. Sąd Rejonowy w K. uznał obwinionego T. P. za winnego popełnienia wykroczenia z art. 124 § 1 k.w. i za to wymierzył mu karę 30 dni aresztu.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się w dnia 19 maja 2016 r.

Obecnie kasację od tego wyroku wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył go w całości na korzyść ukaranego i zarzucił rażące oraz mające istotny wpływ na

treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 74 § 1 k.p.w., poprzez zaniechanie kontynuowania rozpoczętej w dniu 31 marca 2016 r. i prawidłowo wdrożonej procedury prowadzącej do wydania wyroku zaocznego i art. 376 § 2 k.p.k. w zw. z art. 81 k.p.w., poprzez zastosowanie tych przepisów w sytuacji, gdy było to niedopuszczalne mając na uwadze okoliczność, iż obecność obwinionego na rozprawie nie została uznana za obowiązkową i nie złożył on przed sądem wyjaśnień, co doprowadziło do niezasadnego prowadzenia rozprawy w trybie zwyczajnym i wydania wyroku nie mającego charakteru zaocznego, a w konsekwencji do rażącego naruszenia przepisów art. 35 § 1 i 2 k.p.w. i art. 4 § 1 k.p.w., bowiem wydany w dniu 21 kwietnia 2016 r. wyrok nie został obligatoryjnie doręczony obwinionemu, co uniemożliwiło mu wniesienie od niego środka odwoławczego, a tym samym pozbawiło prawa do obrony.

W konkluzji kasacji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w K.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, stąd jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zaskarżony wyrok został wydany z rażącym naruszeniem wymienionych w zarzucie kasacji przepisów prawa procesowego, polegającym m.in. na niezasadnym prowadzeniu rozprawy w dniu 21 kwietnia 2016 r. w trybie zwyczajnym, wydaniu w tym dniu wyroku, który nie miał charakteru zaocznego oraz zaniechaniu doręczenia obwinionemu z urzędu tego wyroku.

Znajdujący potwierdzenie w aktach sprawy przebieg postępowania przed Sądem Rejonowym wskazuje na to, że wniosek o ukaranie obwinionego za wykroczenie z art. 124 § 1 k.w. został skierowany do rozpoznania na rozprawie w dniu 31 marca 2016 r. Obwiniony, prawidłowo zawiadomiony, nie stawiał się na rozprawie i nie usprawiedliwił swojej nieobecności. Sąd uznając, że udział obwinionego w rozprawie nie jest konieczny, na podstawie art. 71 § 4 k.p.w. postanowił prowadzić rozprawę zaocznie. Po przeprowadzeniu rozprawy przewodniczący zarządził przerwę do dnia 21 kwietnia 2016 r. w celu przesłuchania świadków. Wobec tego, że T. P. nie stawiał się na rozprawie w dniu 21 kwietnia 2016 r. będąc o tym terminie zawiadomiony w sposób prawidłowy oraz nie

usprawiedliwił nieobecności, Sąd postanowił na podstawie art. 81 k.p.w. w zw. z art. 376 § 1 i 2 k.p.k. prowadzić postępowanie w dalszym ciągu pomimo nieobecności obwinionego, co jest równoznaczne z przekształceniem trybu postępowania z zaocznego na zwyczajny. W tym samym dniu Sąd Rejonowy w K. wydał wyrok, którym uznał T. P. za winnego dokonania zarzucanego mu czynu i na podstawie art. 124 § 1 k.w. w zw. z art. 19 k.w. wymierzył mu 30 dni aresztu. Wyrok ten nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się w dniu 19 maja 2016r.

Rację ma skarżący, że procedowanie Sądu w tej sprawie było wadliwe. Przede wszystkim dlatego, że nie było dopuszczalne prowadzenie rozprawy w dniu 21 kwietnia 2016 r. w trybie określonym w art. 376 § 2 k.p.k. w zw. z art. 81 k.p.w. Rozprawa zarówno w dniu 31 marca 2016 r., jak i w dniu 21 kwietnia 2016 r. powinna zostać przeprowadzona w trybie zaocznym.

Prowadzenie rozprawy pod nieobecność obwinionego na podstawie art. 376 § 2 k.p.k. w zw. z art. 81 k.p.w. jest bowiem możliwe tylko wówczas, gdy uznano obecność obwinionego na rozprawie za obowiązkową oraz gdy złożył on wyjaśnienia przed sądem.

Przesłanki te w przedmiotowej sprawie nie zostały spełnione, jako że po pierwsze, obecności obwinionego na rozprawie nie uznano za obowiązkową, a po drugie, nie złożył on wyjaśnień przed sądem.

Dodać trzeba, że ten drugi wymóg został wprowadzony, z dniem 15 kwietnia 2016 r., przez art. 1 pkt 88 ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r., poz. 437). Zgodnie z nim procedowanie pod nieobecność obwinionego w trybie art. 376 § 2 k.p.k. stało się znowu – tak jak przed 1 lipca 2015 r. -możliwe wówczas, gdy złożył on już wyjaśnienia przed sądem. Ponieważ w art. 25 ust. 1 tej ustawy, w którym wskazano, w jakich kategoriach spraw postępowania toczą się według przepisów dotychczasowych, nie wymieniono „wniosku o ukaranie za wykroczenie”, postępowania w takim przedmiocie powinny toczyć się według przepisów nowych. Potwierdza to również regulacja zawarta w przepisie art. 21 wskazanej ustawy, że „w razie wątpliwości, czy stosować prawo dotychczasowe, czy przepisy niniejszej ustawy, stosuje się przepisy niniejszej ustawy”.

Wskutek wadliwego zakończenia postępowania w tej sprawie w trybie zwyczajnym, błędne było też zastosowanie przepisu art. 35 § 1 k.p.w., zgodnie z którym wyrok sądu pierwszej instancji uzasadnia się i doręcza jedynie na żądanie strony. Obwiniony nie wiedział zaś o wydaniu tego wyroku. Natomiast kontynuowanie postępowania w trybie zaocznym wymagałoby, zgodnie z art. 35 § 2 k.p.w., doręczenia obwinionemu z urzędu wyroku zaocznego, co umożliwiłoby mu podjęcie osobistej obrony m.in. poprzez wniesienie apelacji.

W konsekwencji, w sprawie doszło do rażącego naruszenia art. 71 § 4 k.p.w., art. 376 § 2 k.p.k. w zw. z art. 81 k.p.w., a także art. 35 § 1 i 2 k.p.w. w zw. z art. 4 § 1 k.p.w., co miało istotny wpływ na treść wyroku. Stąd też zachodziła konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w K.

Sąd ten ponownie rozpoznając sprawę uwzględni powyższe uwagi i przeprowadzi postępowanie rozpoznawcze z poszanowaniem obowiązujących przepisów procesowych.

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.